

بررسی نقش خود دلسوزی و فرآیندهای شناختی ناکارآمد (آمیختگی شناختی، نشخوار فکری و

اجتناب شناختی) در نشانگان روان شناختی (افسردگی) زنان با ازدواج زودهنگام

مرضیه میرشکاری^۱، فاطمه خاکشورشاندیز^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد فردوس، فردوس، ایران (نویسنده مسئول).

۲. دکتری روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، فردوس، ایران.

فصلنامه راهبردهای نو در روان‌شناسی و علوم تربیتی، دوره سوم، شماره دهم، تابستان ۱۴۰۰، صفحات ۷۳-۸۹

چکیده

ازدواج یکی از پدیده‌ها و نهاد‌های مهم اجتماعی است که نقش بسیار حساسی بر تمامی ابعاد زندگی انسان دارد و داشتن آمادگی لازم از نظر جسمی و روانی و اجتماعی برای آن ضروری است. ازدواج در دوره کودکی و نوجوانی نوعی خشونت علیه کودکان و با حقوق کودک مغایر است و می‌تواند فرصت رشد و تکامل را از آنان سلب نماید. در این راستا پژوهش حاضر باهدف بررسی نقش خود دلسوزی و فرآیندهای شناختی ناکارآمد «آمیختگی شناختی، اجتناب شناختی، نشخوار فکری» در نشانگان روان‌شناختی (افسردگی) زنان با ازدواج زودهنگام انجام شد. پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه زنان با ازدواج زودهنگام «زیر ۱۵ سال» شهرستان خواف که تعداد آن‌ها ۹۱۰ نفر بود. نمونه مورد مطالعه بر اساس جدول مورگان ۲۷۰ نفر از زنان با ازدواج زودهنگام شهرستان خواف بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌های این پژوهش شامل پرسشنامه نشخوار فکری باقری نژاد و صالحی فدردی و طباطبایی (۱۳۸۸)، آمیختگی شناختی گیلاندرز و همکاران (۲۰۱۴)، اجتناب شناختی سکستون و دوگاس (۲۰۰۸)، خود دلسوزی نف (۲۰۰۳)، پرسشنامه DASS لایونند و لایونند (۱۹۹۵) می‌باشد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه انجام شد. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که فرآیندهای شناختی ناکارآمد «آمیختگی شناختی، اجتناب شناختی و نشخوار فکری» می‌تواند زمینه‌ساز افسردگی در زنان با ازدواج زودهنگام باشد درحالی‌که خود دلسوزی می‌تواند مانع از افسردگی شود. با توجه به نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود برای زوجین در آستانه ازدواج کارگاه‌های آموزش پیش از ازدواج برگزار گردد و آموزش و اطلاع‌رسانی بیشتر به والدین در خصوص آسیب‌های ازدواج زودهنگام صورت گیرد.

واژه‌های کلیدی: ازدواج زودهنگام، خود دلسوزی، فرآیندهای شناختی ناکارآمد، آمیختگی شناختی، اجتناب شناختی، نشخوار فکری، نشانگان روان‌شناختی.